

Переяслата

«РУСЛАНА» виласить:

в Австрії:

за чланий рік . . . 20 мар.
за пів року . . . 10 мар.
за чверть року . . . 5 мар.
за місяць . . . 1-70 мар.

За границю:

чланий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
за пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Податкове число по 10 сот

РУСЛАН

«Віреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милої і віра не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руських свят о 5^{1/2} год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає слідше напопередне застережене. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсіланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Політичні баламутства.

(X) Przegląd львівський з нагоди страшного убиства намісника в ч. 90 обговорює в статі „Partya ukraińska“ політичні відносини між Русинами в Галичині і робить на тій основі виводи для уладження справ краєвих і внутрішньої політики в будучині. Одначе виводи Przegląd-у основані на зовсім хибних підставах і задля того можуть они ввести лише баламутства в політиці а не доведуть до розв'язки польско-руського питання, якого кожний щирий і безсторонний горожанин в інтересі спокою і ладу в Галичині бажає.

Przegląd, як і все теперішнє дневникарство польське і керманічі польської політики, наслідком протипольської політики Прус і Німеччини, змагають зовсім рішучо до примирення між Поляками а Москалями і глядять головної підпори проти германського напору в Росії, де бажалиб перевести modus vivendi з головною народністю російського царства, з Москалями. Ми се дуже добре розуміємо і не бачимо в тім нічого дивного, ані неможливого, коли в російській царстві на рід хоче мирити ся з народом, коли представники двох визначних в Росії народностей змагають до уложення modus vivendi.

Одначе на основі тих змагань і з напругою сеї політики польско-російської намагають ся польські дневникарі і керманічі польської політики в Австрії і Галичині примінити сю методу політичну в Галичині, де відносини зовсім інші. На основі цілковитого незнання відносини намагають ся они штучно витворити фікцію московської народности в Галичині під назвою Starorusinów, про котрих Przegląd виразно говорить що они uważają się za Rosyan (значить за Москалів*). Такої народности нема не лише в Галичині, але і в цілій Австро-Угорщині, а одиниці (хочби їх були навіть тисячі, що говорилиб і писали московщиною) не утворять тут московської народности, бо населенє тут чисто руське, або українсько-руське, як для докладного відріжнення від московського єго називаємо (бож історик Костомарів виразно каже, що москалі похитили наше імя, значить: украли, присвоїли собі). Отже на основі такої

фікції можна утворити штучно сторонництво, партію, але не можна утворити тут в Галичині народу московского (або як Przegląd називає Rosyan). Таке штучне сторонництво в Австрії творила і піддержувала Росія грішми (на що є історичні документи), щоби ослабити Австрію, щоби спинити народно-культурний розвиток руського чи українсько-руської народности, котру Росія у себе гнобила і гнобить і не допускає до єї розвитку культурного. З такою фікційною народністю, котрої представниками є др. Марков і др. Дудикевич, намагають ся теперішні керманічі польської політики завести modus vivendi в Галичині, в тім самообмані, що polityczna fizyognomia tego stronnictwa jest bardzo wyraźna: dążą ono do normalnego rozwoju narodu ruskiego pracą kulturalną. Чиż Przegląd справді думає, що ті, про котрих він виразно каже, що uważają się za Rosyan і на силу намагають ся між собою завести московщину, намагають ся введення московщини в урядованю і в школах в Галичині, язика, котрий не є язиком населення, не є язиком краєвим, — змагають «do normalnego (!?) rozwoju narodu ruskiego pracą kulturalną» (!?)?

Але щоби се політичне баламутство сконструоване Przegląd-ом зробити хоч на першій погляд можливим в очах людий несвідомих відносин в краю і державі, посунув ся Przegląd до того, що все населенє Галичини, всю руську інтелігенцію, котра не «uważa się za Rosyan» підтягнув під оден стрихулець «koalicja grup negacyjnych» (stronnictwo ukraińskie) — і дійшов до виводу zgoda z Rusinami łatwa (але тут розуміє очевидно тих, що «uważają się za Rosyan»), zgody z ukraiństwem być nie może.

Але про се друге баламутство, якого Przegląd допустив ся що до українства, поговоримо другим разом.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Поїздка бар. Еренталя до Будапешту після запевнення малярських дневників мала головну ціль уложити речинець для найближшої сесії делегацийної. Одначе угорське правительство мимо відомого домаганя Корони що до плат для військових обстає з огляду на настрої коаліційних сторонництв за тим, що без певних політичних уступок не може згодити ся на ухваленє в угорській делегацийні внесєня Лятура-Шрафля. Супроти сєго опору

має бути сєсія делегаций відрочена на осінь, позаяк маєва сєсія була безцільна.

В Будапешті забувають мабуть, що спільне міністерство з о б о в'яз а л о ся скликати делег. сєсію на м а й. Чиż коаліційне правительство бажає викликати пересиленє в спільнім міністерстві, котре не обійшлоб ся без пересилєня в угорськім правительстві, а відтак доведлоб до загального пересилєня в монархії?! Чи в Угорщині думають на правду опирати ся волі Корони, спільному міністерству, австр. делегаций, військовости, котра вижидає нетерпеливо ухваленого австр. делегацийю материяльної поправки єї биту? Нам здає ся, що Мадяри лише торгують ся, чи не удасть ся що виторгувати. Як з Відня звіщають, бар. Еренталь здавав цісарєви справу з своєї пештєнської подорожи, а після лат. великоднєя має міністер-президент Векерле прибути до Відня, щоби вести дальші переговори розпочати а не вирівнані ще домаганя довершити. Запевняють, що ще Кошут оден опирає ся відвисшеню плат, а з обставини, що тепер знов заговорено про прапори, краски і т. д., можна здогадувати ся, що є замір приєднати Мадярів дрібними уступками для домагань спільного міністерства. Але такий замір ставав би в суперечности з рішучими заявами спільних міністрів в делегациях. Небавом ся справа прояснить ся.

Справа Вармунда не затихає. У засадненє оречєня, яким вис. кр. суд в цілій основі привертає конфіскату відомої брошури Вармунда, відає повну справедливість тим, що домагають ся усунєня сєго профєсора з катедри катол. церковн. права. Се оречєнє висш. кр. суду є справдешним осудженєм Вармунда, а позаяк оно виразно пятнує се писанє яко б о г о х у л ь с т в о, отже вольнодумці можуть вже поступованє Вармунда вязати з свобідною наукою. Вармунд тим способом є осуджений і нема причини, щоби єго хоронити перед дальшими послїдовностями єго вчинку. Можна отже сподівати ся, що дальші виклади єго „вільної науки“ не будуть відбувати ся на університеті в Інсбруку. Але спокій настане тоді, як він перестанє бути профєсором на університеті.

Цісар Франц Йосиф дав Кошутівцям поуку липарского поступованя. Як відомо, численні урядники, котрі за міністерства Ферварого, одержали або лише службове призначєнє, або були поіменовані, дістали від коаліційного міністерства відставку і втратили свою плату. Таку долю зготовили Кошутівці урядникам. першої категорії около 30 людям а з другої більш як двісті людям. Тепер розпорядив цісар, що тим урядникам має бути виплачувана плата і додатки на мешканє по конєць їх житя з приватної скарбони монаршої, а се буде обтяжати скарбону для урядників першої категорії щорічним видатком 100.000 К., а для урядників другої категорії буде виплачена одноразова су-

*) Бо назва Rosyanie таке саме значіне має як Austrjacy, Szwajcarowie, не означає національности, а принадлежність до держави російської, австрійської і т. д.

ма около 300.000 К. Дневник Миссо Az Ujsag називає сей акт монаршої ласки поличником для коаліційного правитель-ства а таке поступованє правительства супроти вірних монарші урядників справ-ді поганим.

Все дневникарство і краєве і відень-ске займає ся вельми живо справою об-сади галицького намісництва. Загально вка-зують на се, що важкі відносини в Га-личині вимагають скорої обсади сего грудного становища енергічною лично-стю. Ма додамо від себе, що становище се вимагає не лише великої енергії, але також основного знаня краєвих відносин і великої розваги. На основі наших ін-формацій, предклядано се місце передо-всім маршалкови кр. гр. Ба ден ь о м у а відтак міністрови К о р и т о в с к о м у, одначе обидва відказали. Запевняють, що найбільші вигляди має тепер др. Б о б ж и н ь с к и й. Між кандидатами на се становище вчисляють також міністра А б р а г а м о в и ч а, секц. шефа в міністерстві Вячеслава Залевско-го (бувшого президіяльного шефа тутешнього намісництва) і віцепрезидента Ради шк. кр. д-ра Д е м б о в с к о г о. Треба одначе тямити, що цісар мимо предлоги, яку робить звичайно міністер-президент, рішає часто подібні справи по своїй власній волі, яко належні виключно до Ко-рони.

Загребске самостійне сто-ронництво сербске оповіщує відповідь банови Равхови, в котрій вель-ми рішучо застерігає ся проти зроблено-го баном сему сторонництву докору, що оно є протидинастичне і іредентистичне. Соймовий клуб звиває бана, щоби на всіх членів сего клубу зробив судове донесе-нє і скликав сойм для ухилєня незави-маности посольскої і видачи їх судови, або щоби відкликав висловлений підзор. Се відкрите письмо підписало 18 серб-ских послів. В окруженю бана поясня-ють, що відкрите письмо має лише ціль захистити в горі сербске сторонництво перед вірним династії і державі хорват-ским населєням. Подібно промовляють також близькі правительству часописи і кажуть, що відкрите письмо ви-минає відкритий і рішучий осуд великосербскої керти-чної роботи в Боснії.

Magyar Hirlap, орган констит. сто-рон., пише що міністерські наради в Бу-дапешті підготовили будучу розправу про заграничну політику в угорск. делегації. Бар. Еренталь висловив ся: „В прилюд-нім житю Угорщини дійшли многі інди-відуа до політ. ролі, що є платними а гентами заграничних дер-жав“. Се потвердив міністер доказами. Появляли ся там люди, що побирали гро-ші з Петербурга, Білгороду, Парижа і у свої справи втягали цілі групи послів.— Угорске телегр. бюро заперечує сю вістку органу гр. Андрашого хоч у формі, на яку не може на певно здавати ся. На останку сказано там: „Ми приймаємо до відомости білгородский півурядовий ко-мунікат, в котрім заперечують ествованю сербскої пропаганди в Боснії і Герцего-вині, в Хорватії і південній Угорщині і сподіваємо ся, що певні білгород-скі часописи будуть кермувати ся в будучині поправними поглядами білго-родского бюра печатного“.

Заграниця.

Росийска дума ухвалила в першім читаню начерк закона міністер-ства просвіти про 6,900.000 рублів при-значених на введење загального народно-го шкільництва. Річ Столипіна про бу-дову амурскої залізничі прийнято грімкими оплесками. Більшість думи годить ся з гадкою, що на сю залізницю треба дати

1/4 мільярда рублів. Але що й на військо треба видатків для уліпшеня уоружєня, отже октобристи думають зменшити чи-сло війська, а зате рівночасно піднести его вартість наукою і уоружєнем. Росія дер-жить тепер 1,400.000 війська лихо уору-женого і неврального, отже хотять обни-жити на 900.000 але зате дати добре оружє і науку. Перед маєм повинна бути ухвалєна бранка новобранців, але можна сумівати ся, чи правительство згодить ся на обниженє числа новобранців, як супротивить ся також відмові кредитів на фльоту. — В думі сподівають ся, що міні-стер загр. справ Извольский пояснить небавом політику Росії на Близкім Сході, бо вже в усіх інших парламентах міні-стри висловили ся про сю справу. Тепер прийшла черга на Извольского тимбільше, що він виточив справу реформи в Маке-донії перед Европою. Можна іменно по-боювати ся, що Англія зробить якийсь рішучий крок для обезпечєня автономії Македонії і тим може викликати велике запутанє. А до того побоюваня причина-ють ся також турецкі змаганя на росій-ській і перській границі. Мимо заперечєня отоманської Порти про уоружєнє, посол думский з пограничної з Персією і Ту-реччиною російскої Арменії, Сагателян вневчєє, що Туреччина громадить війська на кавказкій границі. Сей посол припу-скає, що Туреччина сим разом не думає про війну з Росією, але хоче загорнути перську провінцію Адзербейджан (намі-сництво Тебрісу). Виповівши несподівано війну Персії, Туреччина в сій хвилі за-бере сю провінцію, бо Персія не має там війська. Одначе Адзербейджан лежить в обсягу впливу російского і загороджує Росії дорогу до Тегерану. Туреччина громадить отже багато війська на самій границі тому, щоби здержати Росію від вмішуваня в турецко-перську війну. Росія не схоче виповісти війни Туреччині, бо виминає всякі зверхні запутанини. Так поясняє сей вірменский посол турецку політику. Journal de Debats зображає по-ложєнє в Персії вельми невеселими крисами. Шах Магомет-Алі є непопуляр-ний, а недавний заговор на него виявив, що був вельми розповсюджений в народі і багато людей тішило ся з того. Се сьвідчить, що в Персії не може втихо-мирити ся, а на случай смерти шаха на-стане там розлад і боротьба. Але не тіль-ко нарид, а також меджіліс (парламент) не любить его. Шах нещиро згодив ся на признанє прав меджілісу і не вагав би ся розігнати послів, колиб мав доволі війська і поліції для приборканя народу. Не треба отже вірити урядовим запевне-ням, мов би між шахом а народом була згода.

Бувший міністер заграничних справ у Франції, Ганото, обговорює в Jour-налі питанє, пощо властиво Французи дер-жать в Марокку 14 тисяч війська і без-настанно посувають ся дальше від бере-га, затрачуючи стілько жертв у бою. Коли конференція в Альгеїрас вложила на Францію лише обовязок завести в Марокку поліцію, то дивно, пощо она тепер почала справдешню війну, котрої кінця не видно. О щож розходить ся? О охорону Европейців? Алеж они всі проживають безпечно в американських пристанях а у внутрі Марокка їх зовсім нема. Чи Франція має завести лад у вну-трі Марокка, де веде з собою боротьбу двох султанів? Щож то її обходить? Не-хай поборюють ся! Приносячи тілько жертв і коштів, може Франція для того війшла до Марокка, щоби там не допу-стити Німців? Алеж Німці мають доволі клопотів в своїх кольоніях африканських і не вишлють до Марокка ані одного жовніра. Отже може Франція має тайну умову з Англією і зобовязала ся держа-ти війська в Марокку в інтересі Англії,

що йде на взагоди з Німеччиною? По-ложєнє є вельми неясне. Якуж ціль має властиво Франція, кілько ще принесє жертв, коли уступить ся звідтам?

Новоутворєнє в Англії міністерство з Аскітом яко міні-стром-президентом на чолі обняло великі задачі. Попередник Кеммль-Баннерман перепровадив закон Гольдана про рефор-му оружных сил, закон про наданє авто-номії Трансвальови, зменшив видатки на армію і фльоту і розпочав ось які смі-лі реформи: знесєнє палати лордів, у-правильненє аграрної справи з приміне-нєм примусового вивласненя, осьмогодін-ну роботу в угляних копальнях, вислу-женину для старців, знесєнє шинкових привілеїв ітп. Імовірно его наслідник не буде так квапити ся з виконуванєм тих змагань.

В Сербії викликанє нагле пере-силєнє мало сей успіх, що розвязано скупштину, а нововибрана збере ся аж 17. червця. Тим способом полагоду тор-гового договору з Австро-Угорщиною відрочєно майже на чверть року. Король Петро і его окруже-нє зискало отже на часі і може з „не-звязаними руками“ виждати дальших подій. Білгородскі провідники сербскі по-кладають свої надії на ріжні справи.

В Петербурзі порушено Бал-канське питанє, приготовляє ся все-славянський конгрєс, князь Черногорский став знов славянським бра-том царя, Адрийско-дунайська залізниця має визволити Сербію зпід впливу Австро-Угорщини, отже серед тих обставин не-можна полагоджувати сего торгового до-говору. Але білгородскі Сербі наслуху-ють також, що дїє ся в Пешті. Про-відник угорских Сербів, Політ, котрий хотів би відгравати ролю посередника між Пештом а Білгородом, звернув ся недавно з дивною інтерпеляцією до пра-вительства а др. Векерле також дивну дав на се відповідь. Політ питав ся, що має стати ся, наколи торговий договір не буде заключений, бо в Білгороді сего не хотять! Коли сю інтерпеляцію вношено, не було ще в Білгороді пере-силєня, але посол Політ знав уже, що буде! Др. Векерле відповів, що він впра-вді знає, що в Білгороді є великий оупр проти договору, але єму ще не відомо, що стане ся, наколи відкинуть там дого-вор. Одначе він бажає Сербам усякого добра, а Угорщина не буде Адрийско-дунайській залізниці робити ніяких пере-пон. Боснійску поперечну залізницю з Сербії аж до Адрії може однак Угорщина лише тоді попірати, наколи се не буде шкодило Угорщині. Заяву Векерлього прийнято в Білгороді з великим удо-воленєм а сербскі можновладці всі свої надії покладають на спір о плати війскових між Короною а Угорщиною. Наколи сей спір розятрити ся, тоді угор-ський сойм не ухвалить договору з Сербією. Крім того споглядають в Сербії вельми пильно на се, що дїє ся в Бос-нії, де заогнює ся великосербска про-паганда, а також споглядають Білгородці пильно на Стару Сербію і Македонію, де виринув острый спір задля сербских шкєл і між обома митрополитами з Ускопля і Велес. Сербскі політики запевняють, що «находимо ся на передодні великих подій».

Анатоль Вахнянин.

—
III.

Про жите питомців і духовенства в літах 1837 і 1838.

—
Між паперами пок. Анатоля Вахнянина задержала ся отся статийка, яку Покійний

списав на основі оповідання свого батька о Кліма род. дня 4. II. 1812, † у Львові дня 14. I. 1893 р. в 81. році життя. Оповіданє певне в літах, бо Маркіян Шашкевич скінчив богословіє в липні 1837 року, тому свою промову про обовязки горожан супротив цїсаря міг проголосити в духовній семінарії найпізнійше в сім році, а не в 1838. Промови подібного змісту приказав митрополит дня 12. вересня 1834 р. проголосувати визначнійшим питомцям що місяця на те, щоби здержувати польську, конспіраційну пропаганду, яка між ними почала сильно ширити ся. Неточними є також слова з оповіданя пок. Кліма, немов би в р. 1837 і 8 „не видно було в семінарії польського патріотизму“. бо саме в 1837 році покарано кількох питомців львівської духовної семінарії, вмішаних в польську революційну пропаганду, будьто вилученем з духовного стану, будьто вязницею, будьто примусовим асентерунком до військової служби. Зі згаданих в оповіданю питомців, товаришів Маркіяна Шашкевича, Скоморовський (на імя Йосиф) був пізнійше парохом в Березівці великій біля Тернополя, де умер при кінці 90-тих років минулого віку в глибокій старости. Він остав вірним своїм молодечім ідеалам по конець життя. Другий, Василь Сьокало належав до польських конспіраторів. Заборону читати які небудь книжки в семінарії, видав митр. Михайло Левицький для здержаня питомців від нелегальної літератури в марті 1837 р., однак вона довела до впрость противних вислідів. Революційні вірші, брошури і відозви шарили ся тоді між питомцями на велику скалю. Все те мав я нагоду виказати в моїй праці „Польські конспірації серед руських питомців і духовенства в Галичині в роках 1831—46“, до якої відсилаю цікавих читачів!

К. С.

Що розказував мій батько Клим про свої часи, іменно про перші прояви руського духа в літах 1837 до 1838.

„Я був в тих літах на 3. і 4. році бого словія у Львові. Руську пропаганду в духовній семінарії вели тоді крім Маркіяна Шашкевича Скоморовський, що при помочи других своїх товаришів учив руського язика, гесте по руськи і по церковному читати та деякого і писати. Побіч Скоморовського визначували ся Шухевич і Соневицький В 1838 році мав Шашкевич першу руську проповідь в семінарії. По нїм однакж не зважив ся ніхто на руську проповідь, бо ніхто не мав вправи в руській мові. Шашкевича подивляли всі задля его учености, будьто висшої.

Ректорат конверсував з питомцями виключно з польської мови. Так само і питомці між собою говорили лише по польськи. По селах, в Юрі, в церкві волоській проповідувано по польськи. Патріотизму польського не видно було в семінарії, але всі говорили по польськи, до ніхто з шкіл не приніс знаня руського язика. Наш спіритуальний (старенький вже чоловік) держав експорт також по польськи. Скобельський, дяка син, умів по руськи і учив церковного співу (тропарів та кондаків) до іспиту. Я сьвятив ся в 1838 році.

Маркіян Шашкевич був виспий ростом від мене *)— казав батько — не мізерний і не грубий, ясноволосий, любий в лица, симпатичний, люблений всіми. Сиві его очи робили любе вражїне.

Руського язика о стілько лише учили ся питомці, о скілько треба було сьвященникови знати сей язык в пізнійшій званю, сходячись з руським селянином.

Темою проповіді Маркіяна Шашкевича були — пригадую собі — добродїйства, яких дізнали Русини від династї Габсбургів. Дух льбляности вїав з сеї проповіді.

Дневників не мали ми ніяких в семінарії. Всякі дневники були заборонені. Також і читанє книжок було зборонене. Мимо сего деякі питомці, як Сьокало, стали трохи смакувати в німецькїм раціоналізмі, чи в філософії — як тоді казано — філософії протестантській.

Так, приміром філософовано, що позаяк десь там грім вдарив в церков, і то в sanctissimum, то в sanctissimum не може пробувати Христос і т. д. Таке протестантське філософованє укривали питомці між собою дуже.

Виклади на університеті відбували ся в латинській мові, писано скрипти і се забирало багато часу.

Церковного або „славянського“ язика не учено офіційально. Про граматику сего язика ніхто не знав, не знав навіть, чи існує яка граматика для сего язика. Хто де міг, учив ся читати церковні книжки — про письмо руське не дбав, бо его не потребував в практичній житю. Писати протє по руськи майже ніхто не учив ся.

(Дальше буде).

НОВИНКИ.

— **Калєндар.** В суботу: руско-кат.: Субот. Лазар. Тео.; римо-кат.: Велика суб. Ап. — В недїлю: руско-кат.: Евтихія; римо-кат.: Воскрєсенє Ієуса Христа.

— **Ексц. Митрополит Шептицький**, який під сю пору перебуває в санаторії в Вісбадені, прислав графїні Потоцькій заяву спочуваня отсего змісту: На вість про страшний морд, який переняв мене обуренєм і омерзїнем, з почутєм правдивого болю прошу Вас, Панї, прийняти від мене найщирїйше спочуванє. Прошу Бога, аби сили Вашї скріпив в тім безмежній терпїню. Невисказано жалую, що не можливо менї взяти участь в похоронї. — *Андрей*, Митрополит.

— **Збори руських студентів у Відні** — як доносять звідтам телеграми — відбули ся позавчєра вечером. На зборах були також Русини з поза студентських кругів. Збори заняли дуже рішучу поставу проти парламентарного руського клубу за то, що президія клубу напаятувала злочин Сїчявського. Присутні були послы Василько і Трильовский. П. Трильовский накинув ся в промові на пос. Василька, який належить до президїї. Пос. Василько заявив, що руський клуб мусїв напаятувати сей злочин, яко нечуваний терор, щоби вина за него не упала на цілий руський нарід. Потім прийшло до порозумїня між обома послами і не ухвалено предложенї студентами резолюції, якою осуджувано поведєнє президїї руського клубу.

— **Славянські представлєня в Празї.** З причини відклькавя чєских театральних представлєнь у Відні мають відбутї ся в маю в Празї підчас побуту цїсаря ювілейні представлєня всіх славянських театрів, між иншими польських львівського і краківського. Руський театр буде також запрошений.

— **Зріст української ідеї в Росїї** затривожив „істинно руськіє“. Про се висловлює ся Савенко в „Кїєвлянинї“ ч. 89 о як: „Українофільський рух за наших божевільних часів розвиває ся і здобуває собі серед інтелїгенції та наїв інтелїгенції все більше та більше прихильників. Мусимо признати ся, що ми прогавили український рух. Замість того, щоби бороти ся з ним, ми все глузували з хохломанства, не надаючи ему сериозного значїня. Тепер українофільство на стільки виростло, що з ним ми уже мусимо рахувати ся й бороти ся“.

— **Поргоми у Львові спинили ся.** Вчерашна ніч минула, о скілько нам відомо, спокійно. Полїція мимо того стереже руських інституцій і домів перед шєхпольськими нападами, бо лихо могло лише притаїти ся, аби приспати чуйність органів безпечєнства.

— **Розвязанє вилєньської капїтули.** Губернатор Вильна повідомив 9 крилошан лат. капїтули у Вильні, що на основі царського указу з дня 21. марца с. р., аж до хвилі іменованя єпископа тої дієцезїї стають увільнені від своїх обовязків і не будуть діставати пенсії, ані не будуть хїснуватись доходами з капїтульного майна. Ся кара стрїтила крилошан

за те, що по насильнім вивезєню єпископа Ропа на заснанє крилошани не хотїли вибрати адміністратора після бажаня російського правительства.

— **Підроблені гроші.** Вчєра сконфісковано в почтовім урядї при ул. Скарбківській у Львові підробленого рєньского. Фалшивих корон, вироблюваних з цини, цинку або олова появляє ся в обїгу чим раз більше. Вага їх є менша як звичайної корони, а напись на окрузї затерта. По тім можна їх пізнати. В останнім році надїслано таких кількасот корон до відєньської мєншїцї. За викритє фалшивїянка назначено 500 К нагородї.

— **Як цїнять дневникарство в Норвегїї?** На недавних засїданях бюджетової комісії норвегського штортінгу поставлено вєнесє, аби знести стипєндїї на подорожи для дневникарів. Проти знесєня виступило кількох членів комісії, доказуючи, що прєса є важним чинником в умовім і культурнім житю народу, тому держава повинна дбати о розширюванє умового виднокруга і меж досьвіду дневникарів. Найвідповіднійші є подорожи за границю, бо они дозволяють дневникарєви порівчувати політичєне і культурнє житє других народів із своїм народом. З тих причин держава повинна допомагати дневникарям до виїзду за границю.

— **Розбитє корабля метеоритом.** До Квінстава в Австралїї наспїла вість о дивнім розбитю корабля. Корабель той називав ся „Еклїпсє“, мав 1469 тон містоти і плив з Нью Кєстль до Сан Францїско. По 85-дєнній дорозї настала нараз страшна буря на мори. Громи били за громами а нараз впав метеорит на переднє цюглу, розбив і кинув на поклад з такою силою, що аж цілий корабель затрєє ся. На тім не скінчило ся. Метеорит пробив цілу переднє часть корабля і впав в море, але до корабля зачала тепєр напливати вода. Залога ратувала в той спосіб, що через чотири дні як день так ніч помповала воду. Коли однак не можна вже було ніяк удержати корабля верх води, а нігде не видно було якогось корабля, котрий би прийшов на поміч, приказав капїтан Лєсен спустити лодки, набрати, о скілько то лиш було можна, провіанту і покинути корабель. Лєдвї що залага відплила від корабля, як він зараз затонув. Цїлих 15 днів і ночий плїла залага на малих лодках і мала ще лиш тїлько поживи, що на кожного прицадало по два кусники сухаря і капку води на дєнь. Остатчно і сего вже не стало. Три моряки померли і їх вкинєно в море, а пажори, що дєнь і ніч плїли за лодками, зараз їх пожерли. Від того мїсця де корабель затонув, аж до найблизшої суші, до Зєндвїчских островів було 900 морських миль. Мимо того залага плїла відважно з напруженєм всіх сил і остатчно дістала ся на якийсь остров, звідки всіх дуже ослаблєних відставлено до шпиталю в Гонолюлю.

— **Казав собі заплатити за свій похорон.** Якийсь шинкар в Гамбургї, давнійший різник, постарав ся о то, щоби люди ще по его смерти мали о чїм говорити. Шинкареви тому якось не вело ся і він знеохочений постановив був розпрацати ся з сим сьвітєм. Він пішов до якогось підпрїємця похоронного і замовив у него на суботу похорон для якогось пана, котрого тіло спочиває в мїсцевій трупарнї. Після прийнятого звичаю заплатив ему підпрїємець 10 марок за то, що він у него похорон замовив. Дїставши гроші, прогуляв їх а відтак застрїлив ся. Тїло его зложено в трупарнї. Як же здивував ся підпрїємець, коли на другий дєнь прийшов ховати трупа і пізнав в нїм того самого, котрий замовляв похорон і котрому він заплатив 10 марок.

— **Тєлеграфїст на пустинї.** З тєлеграфїчного уряду в Хартумї вислано молодого урядника до далекої стації тєлеграфїчної на Суданї. Стація стояла самїтно в одній оазї, де не було живої душі крім того тєлеграфїста і возьного. „Будинок“ уряду творила шопа склєна з коликів і бляхи. Що ночі відвідували оазу льви і инші дикі звїрї та рєвіли докола тєлеграфу. Перших вісім ночий перевів тєлеграфїст не замруживши ока, а потім затєле-

*) Мій батько був лише низько-середного росту, хоч не низького або малого.

графував до Хартума: „Жити ту не можливо. Цілий день і ніч оточують мене льви, слони, лампарти, носороги, гвени, вовки, крокодили, гіпопотами ітд. Прошу мене звідси перенести“. Минуло кілька днів, а відповіді не було. Нервовність телеграфіста що раз зростала. Аж десь по двох тижнях приїхав до него у відвідини товариш зі стації в тім самім окрузі. Наш телеграфіст показав гостеві вислану телеграму, а сей пожалував его і замітив, що вовків нема, тому добре було би спростувати донесене до Хартума. Тоді телеграфіст зателеграфував: „В моїй телеграмі ч. 10 з дня того а того прошу вичеркнути слово „вовки“. Всьо инше правдиве“. Мимо тої совісности достойної нагороди, телеграфіст не дждав ся перенесеня і мешкає дальше в дряхлій шопі між львами, крокодіями і гвенами.

Оповідки.

— **Театральний комітет оповіщує:** Збори прихильників театру скликані у Львові в минулий понеділок, не відбули ся з причини, що ўми були надто розстрівні і заняті подією, яка склала ся тоді в нашім місті. На бажанє членів відложено нараду на час повеликодний, мабуть на 4. мая.

— **Розклад їзди електричного трамваю у Львові.** Магістрат оповіщує, що з днем 16. цвітня розклад їзди на міській електричній залізници у Львові такий: 1) Відїзд першого воза зі стації при Гетманських валах до головного двірця о 5 год. 37 мін. рано. 2) Відїзд перших возів, розпочинаючих правильний рух, зі стації при Гетманських валах в на прямих двірця, Личакова і Стрийського парку о 5 год. 45 мін. рано. О тій же годині буде відходити перший віз від народної школи ім. Марії Магдалини до кінця ул. 29-го падолиста. 3) Відїзд перших возів з кінцевих стацій: дворець, Личаків, парк і ул. 29-го листопада до середмістя о 6 год. рано. 4) Відїзд послідних возів із середмістя від стації при Гетманських валах до кінцевих стацій: дворець, Личаків, парк і ул. 29-го листопада о 11 год. вночі. 5) Відїзд возів з кінцевих стацій: дворець, Личаків, парк і ул. 29-го листопада до середмістя о 11 год. 20 м. вночі. 6) Відїзд послідного воза зі стації Гетманські вали виключно тільки до касарні жандармерії о 11 год. 45 мін. вночі. 7) На лівій їд школи ім. св. Софії до повиставової площі рух буде удержаний від дня дозволу міністерства залізниць, привагідний рух лише в погідні дни по полудни від 3. год. 8) На бічній їдї з ул. Личаківської до цвинтаря буде курсувати постійно оден віз від 2. год. по полудни до 7. год. вечером.

Економічні вісти.

— **„Праця“ в Бучачи.** Звідтам пишуть нам: Ш. звичайні загальні збори повітового Тов-а ощадности і позичок „Праця“ в Бучачи відбули ся дня 25. марця с. р. при участі 29 членів. Зборам проводив п. Іван Борис. Іменем дирекції зложив звіт о. Адриан Добрянський з діяльності і рахунків товариства за рік 1907. Товариство числило з 31. грудня 1906 членів 762, прибуло 336 а убав 1, лишило ся з 31. грудня 1907 членів 1097, з тих 87-88% селян. Сума декларована на уділи вносьть 23.980 К а дійсно вплачена 21.877 К. Фонд резервовий вносьть 2.832-18 К а резерва страт 265-78 К так, що весь масток товариства вносьть з днем 31. грудня 1907 — 24974-96 К, отжеж пересічно 23 К на одного члена. Вкладки щадничі вносьть 154.453 49 К о 44.147-06 більше як в р. 1906. Стан кредитів вносьть 33.000 К так що цілий чужий капітал вносьть 187.453-49 К. Відношенє чужого капіталу до власного представляє ся процентово як 7-54 до 1. Товариство уділило в р. 1907 позичок скриптових і векслевих — 142.062-80 К. Позички скриптові всі інтабульовані. Капітал оборотовий вносьть 312.428-45 К. Загальний оборот касовий 411.195-48 К. По звіті іменем комісії ревізійної проф. Володимир Масляк представивши зборам згідність білянеу з книгами, виє на уділенє Дирекції абсолюторії, котре то внесене прийняли збори без дискусії одногосно. Чистий зиск розді-

лено на 6 процент дивіденду, фонд резервовий, резерву страт, ремунації дирекції та добродійні ціли. До ново вибраної дирекції увійшли пп. Іван Борис, Клим Рогозинський і Василь Винар а на заступників о. Денис Нестайко і пп. Н. Даниш та О. Сіак. До Ради надзираючої на місце вильосованих і уступивших увійшли пп. Володимир Масляк, др. Данилович, З. Ганкевич, І. Косарчин і Л. Кіндибалюк. До комісії ревізійної вибрані: о. А. Добрянський, о. Е. Барановський і п. Л. Баллицкий. На тім ухвалено зміну статута §§ 103 і 122.

Телеграми

з дня 17. цвітня.

Відень. Міністер скарбу др. Коритовський був вчера на одногодиннім приватнім послуханю у цісаря в Шенбруні. По тім послуханю відбула ся кабінетова рада, в якій взяли участь: президент кабінету бар. Бек і міністри Бінерт, Коритовський, Абрагамович, Фідлер і Георгі.

Берлін. Шведский король приїде в червни до Берліна, а звіттам поїде до Ішлю, аби зложити цісареві Франц Йосифови желаня з нагоди ювілею 60-літнього володарства.

Петербург. Дума ухвалила проєкт амурскої залізници в третім читаню.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ

Готель, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 16. с. м.: Никола Стадник, Перемишль; Микола Марак, Гусятин; Денис Добромільський, Чортків; Бронислав Карч, Краків; Яремович Іван, Підгайці; Марія Алексевич, Батятичі; Данько Свищ, Борислав; Володимир Кишик, Сянік; Александер Курій, Буск.

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).

приймає обезпеченя будинків, всяких річій домашних і господарских, збіжа і паші против шнід від пожару.

Шкоди ліквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростію. Оцінка шнід відбуває ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 15.880 відшкодовань в сумі вісім і пів міліона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороти за р. 1906-1907 вносьли п 10 прц.

Банк красвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Щадница в Перемишлі приймають поліси „Дністра“ при уділюваню позички.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ в Краківскім Товаристві.

Агенції „Дністра“ находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де ще не робить инший агент „Дністра“, можуть письменні селяни старати ся о уділенє агенції. До тепер заробили агенти 1.142.108 корон провізії.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	K 1.003.364 —
„ резерви премій	„ 613.720 —
„ спец. на звороти	„ 50.939 —
„ на ріжницю курсів	„ 8.437 —
„ резерви спеціальной	„ 35.000 —
„ емерит. урядників	„ 218.364 —
инші фонди заосмотреня	„ 40.000 —
Разом сума	K 1.964.824 —

Селяне! асекуруйте ся від шнід огневих!

СОРТ Мутки можна набувати в „Сокільскім Базарі“ у Львові і паперці і у всіх торговлях в краю.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма.

від 16. до 30. цвітня 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниця High-Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

В книгарні Тов. ім. Шевченка можна купити:

- 1) Розважання про терпіня І. Хр. — Ул. о. Е. Гузар. — Ціна 1 К без п. пер.
- 2) Розважання про терпіня І. Хр. для шкільних дітїй. Ул. о. Ев. Гузар. Ціна 50 с. без п. почт.
- 3) Боротьба Дрепера з вірою. Я. Л. — Ціна 40 сот. без п. почт.

Контора виміни

ц. к. уприв. галицького акційного

БАНКУ

Гіпотечного

виплачує без потрученя провізії або коштів

всякі купони

вильосовакі бартіські папери.

Розклад залізничних поїздів
важний від 1. мая 1907.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:25	9:50
Кракова	7:25	9:45	—	8:40	2:31
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	—	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:25	—	9:00
Черновець	—	—	3:35	—	12:20
Станиславова	5:55	—	—	—	—
Коломні	—	10:05	—	—	—
Стрия	7:29	11:50	3:51	—	10:50
Нустомит	7:29	11:50	3:51	9:40H	10:50
Самбора	8:00	10:30	1:55	—	9:20
Любіня	8:00	10:30	1:55	9:20	11:50H
Рави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:22	1:15	5:00	9:25	10:10H
Брухович	7:10	12:40	1:45H	4:50	9:20
Брухович	10:05H	—	3:20	5:30	9:35H
Зімної води	5:50	7:25	1:10	5:25	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	вночі
Кракова	3:45	8:25	2:45	7:05	11:10
Кракова	—	8:40	6:15	7:20	12:45
Ряшева	—	—	4:05	—	—
Підволочиск	6:20	10:45	2:17	7:00	11:15
Черновець	6:10	9:20	1:55	—	10:40
Черновець	—	—	—	—	2:51
Станиславова	—	—	—	5:50	—
Коломні	—	—	2:35	—	—
Стрия	7:30	—	2:28	6:25	11:30
Нустомит	7:30	10:45H	1:28	6:25	10:30
Самбора	6:00	9:05	4:30	—	10:51
Любіня	6:00	9:05	2:10H	4:30	10:51
Рави рускої	6:12	11:05	—	7:10	11:35H
Янова	6:58	9:15	1:35H	3:35	6:30
Брухович	6:12	11:05	2:28	5:45	8:34H
Брухович	9:05H	12:41H	3:45	7:10	11:35H
Зімної води	3:45	8:40	4:05	7:20	11:00

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі і сьвята означені † — в неділі і сьвята від 26/6 до 15/9 буквою Н, — в неділі і сьвята від 1/6 до 31/8 що день буквою Л.

